

Briuselis, 2022 m. gruodžio 1 d.
(OR. en)

15441/22

COMPET 969
TOUR 78

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2022 m. gruodžio 1 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 14683/22 + COR1

Dalykas: 2030 m. Europos turizmo darbotvarkė
– Tarybos išvados (priimtos 2022 m. gruodžio 1 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės, kurias Taryba priėmė 2022 m. gruodžio 1 d. vykusiam 3914-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. ATSIŽVELGDAMA į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 195 ir 6 straipsnius, susijusius su ES vykdomu valstybių narių veiksmų turizmo srityje rėmimu, koordinavimu ir papildymu, deramai atsižvelgdama į valstybių narių ir Sąjungos atitinkamas kompetencijos sritis, taip pat į subsidiarumo ir proporcingumo principus;
2. PRIMINDAMA
 - 2019 m. gegužės 27 d. išvadas „Turizmo sektoriaus konkurencingumas kaip tvaraus augimo, darbo vietų kūrimo ir socialinės sanglaudos variklis Europos Sąjungoje ateinančių dešimtmetį“¹;
 - 2021 m. gegužės 27 d. išvadas „Turizmas Europoje kitą dešimtmetį – darnus, atsparus, skaitmeninis, pasaulinis ir socialinis“², kuriose Taryba paprašė Komisijos ir valstybių narių, dalyvaujant atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, parengti 2030–2050 m. Europos turizmo darbotvarkę;
 - 2022 m. kovo 3 d. išvadas dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 27/2021 „ES parama turizmui. Reikalinga nauja strateginė kryptis ir geresnio finansavimo metodas“³;

¹ Dok. 9707/19.

² Dok. 8881/21.

³ Dok. 6829/22.

3. PABRĖŽIA savo pasiryžimą skatinti darnų turizmą, atsižvelgiant į visus pagrindinius ekonominio, aplinkos, kultūros ir socialinio tvarumo aspektus, reaguojant, be kitų veiksnių, į klimato kaitą ir biologinės įvairovės nykimą, kaip numatyta Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m., ir savo įsipareigojimą remti turizmą, kuriantį tvarias darbo vietas ir skatinantį vietos kultūrą, produktus ir paslaugas;
4. PRIPAŽIŠTA, kad turizmas reikšmingai prisideda prie ekonominio vystymosi visoje Europoje ir dėl savo kompleksinių ekonominių bei socialinių aspektų, taip pat dėl to, kad turizmo vertės grandinėje tiesiogiai ar netiesiogiai veikia didelė labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių dalis, gali padėti pasiekti įvairios ES, nacionalinės, regioninės ir vietos politikos tikslus; SUPRANTA, kad dėl tarpsektorinio turizmo pobūdžio įvairios ES politikos sritys, pavyzdžiui, transportas, užimtumas ar vartotojų apsauga, dažnai daro poveikį turizmo ekosistemai;
5. PALANKIAI VERTINA pagal turizmo pertvarkos trajektoriją⁴ Komisijos vadovaujamo bendro kūrimo su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais proceso rezultatus; procesas buvo vykdomas tęsiant veiklą, nurodytą Komisijos komunikate „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“⁵, kuris padėjo nustatyti turizmo žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos kuriant atsparesnę ekosistemą galimas temas, veiksmus, pagrindinius subjektus, sąlygas ir tikslus;
6. PRIPAŽIŠTA Komisijos, valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų bendro kūrimo proceso metu atliktą darbą siekiant nustatyti 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės pagrindą, kaip nurodyta šiose išvadose; šiame kontekste PRIPAŽIŠTA, kad bendro įgyvendinimo procesas, kuris yra turizmo pertvarkos trajektorijos dalis, yra geras atspirties taškas turizmo srities suinteresuotųjų subjektų, Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimui stiprinti;

⁴ Dok. 10089/21.

⁵ Dok. 8553/21.

7. PABRĖŽIA, kad svarbu skatinti tvarią, novatorišką ir atsparią turimo ekosistemą, kadangi:
- ES yra viena iš pagrindinių tiek lankytojų iš užsienio, tiek jos pačios gyventojų lankomų vietų;
 - 2019 m., prieš COVID-19 pandemiją, ES turizmo ekosistemai teko 12,9 % ES bendrosios pridėtinės vertės ir 15,8 % darbo vietų;
 - pandemijos metu kai kuriuose subsektoriuose pajamų sumažėjimas siekė iki 80 % (grynąja verte), o 2020 m. turizmo ekosistemoje jau padarytas poveikis apie 11 mln. darbo vietų;
 - turizmo ekosistemą sudaro keli ekonomikos sektoriai, kuriems būdingas specifinis sektorinis požiūris ir kuriuos sudaro daugiau kaip 99 % labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių;

Pastarojo meto krizių poveikis turizmui

8. PABRĖŽIA, kad COVID-19 pandemija padarė ypač pražūtingą poveikį turizmo ekosistemai ir lėmė didelį pajamų, užimtumo ir darbuotojų praradimą;
9. PABRĖŽIA, kad turizmo ekosistemos atvėrimas iš naujo ir atgaivinimas suteikia galimybę pasinaudoti atsigavimo po COVID-19 etapu vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, kad būtų sukurta atsparesnė turizmo ekosistema;
10. SMERKIA neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir APGAILESTAUJA dėl jos ekonominio, politinio ir humanitarinio poveikio, įskaitant neigiamą poveikį, be kita ko, turizmo sektoriui, visų pirma arti Ukrainos esančiose šalyse;
11. PRIPAŽIŠTA, kad, nepaisant nuolatinio nesaugumo, turizmo ekosistema pademonstravo solidarumą su pabėgėliais iš Ukrainos, pavyzdžiui, laikinai apgyvendindama perkeltus piliečius, padėdama jiems integruotis ir, kai įmanoma, suteikdama užimtumo galimybių;

12. YRA SUSIRŪPINUSI dėl to, kad su karine agresija prieš Ukrainą susijusi didelė infliacija, kylančios energijos ir maisto produktų kainos, tiekimo grandinių sutrikimai ir nesaugumas lemia didelę naštą kelionės ir svetingumo paslaugų teikimui ir įperkamumui;
13. NURODO, kad kelionių apribojimai daro didelį poveikį keleivių vežimo operacijoms ir kainoms visose valstybėse narėse, be kita ko, bet ne vien tik skrydžių ir kruizų atveju;

Ateities vizija

14. PABRĖŽIA, kad turizmo ekosistema susidūrė su precedento neturinčiomis sąlygomis, kurios sparčiai kinta ir daro poveikį jos tradiciniams verslo modeliams;
15. AKCENTUOJA, kad reikia užtikrinti didesnę priimančiųjų asmenų, interneto platformų ir viešųjų įstaigų santykių skaidrumą, kad būtų galima gauti patikimų duomenų apie trumpalaikę būsto nuomą; PABRĖŽIA trumpalaikės nuomos segmento duomenų rinkimo ir dalijimosi jais svarbą, nes tai padeda sudaryti sąlygas subalansuotai turizmo ekosistamai; šiame kontekste ATKREIPIA DĖMESĮ į Komisijos pasiūlymą dėl bendros ES trumpalaikės būsto nuomos reglamentavimo sistemos;
16. PABRĖŽIA, kad turizmo ekosistemos skaitmeninė ir žaliaji pertvarkos, vykdomos laikantis subsidarumo ir proporcingumo principų, turi būti grindžiamos skirtingų sektorių suinteresuotųjų subjektų ir viešųjų bei privačiųjų subjektų bendradarbiavimu ES, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis;
17. ATSIŽVELGIA Į TAI, kad dėl COVID-19 pandemijos ir energetinės krizės tiek ES piliečiai, tiek visas pasaulis vis labiau pripažįsta tvarumo tikslus, ir PRAŠO Komisijos, valstybių narių ir turizmo srities suinteresuotųjų subjektų pasinaudoti daugelio europiečių pasirengimu pakeisti savo kelionių ir turizmo įpročius siekiant užtikrinti didesnę tvarumą ir atsakingumą;

18. NURODO, kad daugelis įmonių įrodė gebančios išskirtinėmis aplinkybėmis greitai prisitaikyti ir diegti inovacijas, kiek tai susiję su jų paslaugomis ir produktais, ištekliais ir tikslinėmis rinkomis; MANO, kad tolesnis darbo įgūdžių ir verslo lankstumo didinimas gali tapti priemone kuriant atsparesnę ir tvaresnę turizmo ekosistemą;
19. NURODO, kad vidaus, tarpvalstybinis ir ES vidaus turizmas yra svarbus siekiant didinti turizmo vietovių, įmonių ir paslaugų atsparumą;
20. PRAŠO valstybių narių:
- a) keistis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su turizmo strategijų rengimu ir įgyvendinimu įvairiais valdymo lygmenimis, atsižvelgiant į turizmo ekonominį, aplinkosauginį, kultūrinį ir socialinį tvarumą, įtraukiant lankytojų ir vietos gyventojų požiūrį, organizuoti sąmoningumo ugdymo veiklą, susijusią su tokiais temomis kaip žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos nauda, tvarios pasiūlos poreikis, naujų įgūdžių poreikiai ir eksperimentavimas turizmo srityje, taip pat numatyti vietos kultūros, įskaitant materialųjį ir nematerialųjį kultūros paveldą, apsaugą;
 - b) padėti plėtoti turizmo ekosistemos atsparumą įtraukiant įvairius sektorius ir skirtingus viešuosius bei privačiuosius subjektus;
 - c) prisidėti prie turizmo ekosistemos žaliosios pertvarkos, kiek tai susiję su:
 - i. transportu, pvz., remti judumo dekarbonizavimą, diegiant inovacijas, naujas ir proveržio technologijas, plėtojant keliones daugiarūšiu transportu ir didinant tvarių rūšių transporto patrauklumą keleiviams, ypatingą dėmesį skiriant periferinių ir mažiau prieinamų vietovių, salų ir atokiausių regionų poreikiams; taip pat skatinant aktyviųjų rūšių judumą, pavyzdžiui, važiavimą dviračiu ir pėsčiųjų žygius, ir skatinant pasilikti ilgesniam laikui;

- ii. labiau žiedine ir tvaresne visos ekosistemos turizmo įstaigų, įskaitant lankytinus objektus, svetingumo paslaugas, kelionių agentus ir kelionių organizatorius, veiklą;
 - iii. atitinkamų žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijų naudojimu perkant su turizmu susijusias paslaugas, pavyzdžiui, renginius, svetingumo paslaugas ir keliones;
 - iv. sąlygų ir paskatų turizmo paslaugų žiediškumui didinti sudarymu atsižvelgiant į visos ES ir nacionalinius tikslus, susijusius su maisto atliekomis ir atliekų rūšiavimu, įskaitant mažesnę vienkartinių plastikinių gaminių naudojimą;
 - v. darnaus turizmo rėmimu, susijusiu su vandentvarka, energijos vartojimo efektyvumu, sanitarijos pajėgumais ir biologinės įvairovės apsauga;
- d) palengvinti turizmo skaitmeninę pertvarką ir remti turizmo pramonę bei tvarų turizmo vietovių valdymą, visų pirma šiomis priemonėmis:
- i. gerinti galimybes internetu gauti išsamią informaciją apie turizmo pasiūlą tokiomis temomis kaip tvarumas, prieinamumas ir tikslinė auditorija;
 - ii. bendradarbiaujant su Komisija dėti pastangas, kurių tikslas yra kelionės dokumentų skaitmeninimas, atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją ir, kai taikytina, įmanoma ir pagrįsta, naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, esama ES skaitmeninio COVID pažymėjimo sistema⁶;
 - iii. remti turizmo MVĮ gebėjimus ir skaitmeninius įgūdžius teikti novatoriškus turizmo produktus, paslaugas ir veiksmingai bendrauti su savo klientais;
 - iv. teikti Komisijai būtinus duomenis apie kelionių informaciją, be kita ko, skirtus platformai „Re-open EU“;

⁶ Reglamentas (ES) 2021/953.

- e) remti turizmo sektoriaus inovacijų kūrimą ir įgyvendinimą, mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus ir daugiadalykes pastangas kurti tvariam turizmui skirtus modelius ir perkeliama praktiką;
- f) gerinti statistikos prieinamumą ir sąveikų dalijimąsi duomenimis visais turizmo ekosistemai aktualiais lygmenimis;
- g) remti švietimo ir įgūdžių, kurių reikia turizmo sektoriaus darbuotojams, kokybės gerinimą, kartu laikantis subsidarumo principo ir stengiantis turizmo darbo vietose užtikrinti sąžiningumą, lygybę ir socialinę įtrauktį, visų pirma skiriant dėmesio kokybiško užimtumo turizmo sektoriuje patrauklumui ir ypatingiems sezoninių darbuotojų poreikiams;
- h) skatinti turizmo paslaugų prieinamumą visoms specialiųjų poreikiu turinčioms grupėms;
- i) savo politikoje, kiek tai susiję su solidarumu ir atsakingu turizmu, atsižvelgti turizmo poveikį vietos bendruomenių gyvenimo kokybei;
- j) skatinti turizmo ekosistemos pertvarką įvairiomis paramos priemonėmis, kurios, be kita ko, apima sumanų esamose programose ir planuose, patvirtintuose neviršijant galiojančiame ES biudžete nustatytų ribų, numatytų ES finansinių priemonių naudojimą laikantis nacionalinių turizmo strategijų ir 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės;
- k) dalyvauti įgyvendinant šiose išvadose išdėstytą 2030 m. Europos turizmo darbotvarkę;

21. PRAŠO Komisijos:

- a) kartu su valstybėmis narėmis, turizmo vietovėmis ir kitiems turizmo suinteresuotaisiais subjektais įgyvendinti 2030 m. Europos turizmo strategiją, visų pirma pasitelkiant:
 - i. bendro įgyvendinimo procesą pagal turizmo pertvarkos trajektoriją;

- ii. tarpsektorinio bendradarbiavimo atitinkamose ES politikos srityse (pvz., transporto, regioninės politikos, aplinkos, vartotojų apsaugos, kultūros ir, kai aktualu, sveikatos) skatinimą, kad turizmui būtų sukurta darni ir palanki politikos aplinka;
 - iii. valdymo modelių, skirtų tvariam ir diversifikuotam turizmo vietovių valdymui, kūrimą ir skatinimą bendradarbiaujant su visais atitinkamais nacionaliniais ir vietos suinteresuotaisiais subjektais ir palengvinant keitimąsi žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais; ir
 - iv. studijų, žinių plėtojimo, geriausios praktikos pavyzdžių rinkimo ir keitimosi jais platformų kūrimą, kad būtų teikiama informacija apie esamas bendruomenes, tinklus, vykdomus projektus ir jų rezultatus, aktualius renginius, mokymo ir finansavimo galimybes ir kt.;
- b) išskirtinėmis aplinkybėmis teikti patogią naudoti ir reguliariai atnaujinamą kelionių informaciją, be kita ko, per platformą „Re-open EU“;
 - c) peržiūrėti keleivių teisių ir kelionės paslaugų paketų reglamentavimo sistemą siekiant užtikrinti jos atsparumą dideliems kelionių sutrikdymams, taip pat atsižvelgti į likvidumo krizės riziką;
 - d) įgyvendinti ir, kai taikytina, toliau plėtoti ES turizmo rodiklių suvestinę, kad būtų remiama turizmo aplinkos, skaitmeninių ir socioekonominių aspektų stebėseną;
 - e) remti valdžios institucijų ir privačių ES turizmo sektoriaus suinteresuotųjų subjektų dialogą ir bendradarbiavimą visais lygmenimis;
 - f) remti MVĮ skaitmenizaciją renkant su turizmo skaitmeninėmis priemonėmis ir praktika susijusios geriausios praktikos pavyzdžius ir jais dalijantis;

- g) nustatyti valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems subjektams tinkamas finansavimo galimybes iš esamo ES biudžeto ir kitų šaltinių, kad būtų galima siekti šioje darbotvarkėje pripažintų tikslų, reguliariai atnaujinant turizmui skirto ES finansavimo vadovą ir kitomis priemonėmis;
- h) remti veiklą, kuria didinamas piliečių ir turizmo srities suinteresuotųjų subjektų informuotumas apie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos naudą, vartotojų paklausą, susijusią su tvariais pasiūlymais, naujų įgūdžių ugdymą, novatoriškus bandomuosius projektus turizmo srityje ir aplinkosauginio pėdsako metodikų naudojimą turizmo ekosistemoje;
- i) remti gebėjimų stiprinimo programas ir įvairias pagalbos MVĮ priemones, kad jos galėtų taikyti aplinką tausojančią praktiką ir sistemas;
- j) bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti, kad bendradarbiaujant su Europos statistikos sistemos subjektais būtų teikiami konsoliduoti turizmo statistiniai duomenys, apimantys elementus ir rodiklius, susijusius su ekonominiu, socialiniu, kultūriniu ir aplinkosauginiu tvarumu;
- k) padėti valstybėms narėms ir turizmo srities suinteresuotiesiems subjektams įgyvendinti sąveikaus dalijimosi duomenimis praktiką;
- l) padėti valstybėms narėms ir atitinkamiems turizmo srities suinteresuotiesiems subjektams teikiant savo ekspertines žinias ir dalijantis patirtimi, taip pat imtis tolesnių veiksmų 2030 m. Europos turizmo darbotvarkei remti įgyvendinant turizmo pertvarkos trajektoriją, naudojantis valstybių narių ekspertų metiniais atsiliepimais Turizmo patariamajame komitete;
- m) vykdyti su 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės įgyvendinimu susijusius tolesnius veiksmus ir bent kas trejus metus informuoti Tarybą;

22. PRAŠO turizmo srities suinteresuotųjų subjektų:

- a) dalyvauti įgyvendinant šią 2030 m. Europos turizmo darbotvarkę bendradarbiaujant su Komisija ir valstybėmis narėmis: didinti savo partnerių ir klientų informuotumą ir savo ekspertinėmis žiniomis bei patirtimi prisidėti prie turizmo pertvarkos bendro įgyvendinimo, kartu platinant informaciją apie pasiektus rezultatus;
 - b) kai aktualu, savanoriškai priimti konkrečius įsipareigojimus įgyvendinti turizmo pertvarkos trajektorijos veiksmus ir taip remti priede pateiktą 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės daugiamečių ES darbo planą.
-

Priedas 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės daugiamečio ES darbo planas

2030 m. Europos turizmo darbotvarkės daugiamečiame ES darbo plane apibūdinami savanoriški konkretūs veiksmai, kurių, laikantis subsidiarumo principo, pagal savo kompetenciją gali imtis ir kuriuos gali skatinti valstybės narės, atitinkamos valdžios institucijos, Komisija ir kiti suinteresuotieji subjektai. Siūlomi veiksmai ir rezultatai yra strateginės gairės, kaip stebėti darbotvarkės įgyvendinimo penkiose prioritetinėse srityse pažangą. Jei nenurodyta kitaip, tikslinė rezultatų data atitinka 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės aprėptį ir tvarkaraštį.

Prioritetinė sritis: galimybių atverianti politikos sistema ir valdymas

Pagrindinė tema	Tikslai ir uždaviniai	Veiksmai ir atsakomybė	Rezultatai / tikslinė data
Teisingos trumpalaikės nuomai skirtos priemonės	Skaidri trumpalaikės nuomos ES rinka, kurioje skatinama konkurencija ir vartotojų apsauga, suteikiama galimybių ir prisidedama prie darnaus turizmo.	Valstybės narės ir Komisija stiprins trumpalaikės nuomos ES sistemą, kad būtų didinamas skaidrumas, ji taptų sąžiningesnė ir jį būtų lengviau patekti. Valstybės narės rems regionų ir vietos valdžios institucijas.	ES lygmens bendra trumpalaikės nuomos sistema.
Turizmo statistika ir rodikliai	Gerinti turizmo statistikos prieinamumą ir aprėptį, kad būtų atsižvelgiama į turizmo ekonominį, socialinį, kultūrinį poveikį ir poveikį aplinkai. Gerinti prieigą prie privačių ir turizmo vietovių lygmens duomenų, kad būtų galima rengti oficialią turizmo statistiką, laikantis duomenų apsaugos taisyklių ir gerbiant teisėtus komercinius interesus.	Europos statistikos sistemos subjektai peržiūrės suderintas turizmo statistinių duomenų rinkimo taisykles. Turizmo pramonės subjektai, regionų ir vietos valdžios institucijos ir turizmo vietovių valdymo organizacijos apsvarstys, kaip plėtoti duomenų rinkimo ir dalijimosi jais mechanizmus, kurie taip pat gali būti naudingi agreguojant oficialią turizmo statistiką. Komisija įgyvendins ES turizmo rodiklių suvestinę, kad būtų remiama tolesnė veikla, susijusi turizmo aplinkos, skaitmeniniais ir socioekonominiais aspektais.	Peržiūrėta ES turizmo statistikos sistema, apimanti rodiklius dėl turizmo ekonominio, aplinkosauginio ir socialinio poveikio – ne vėliau kaip 2030 m. ES turizmo rodiklių suvestinė, kurioje viešai pateikiami rodikliai, susiję su žaliąja ir skaitmenine pertrauka ir socioekonominiu atsparumu nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis.

Išsamių turizmo strategijų rengimas arba atnaujinimas	Strateginis požiūris į turizmą nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, kad būtų atsižvelgta į turizmo ekonominį, aplinkos, kultūrinį ir socialinį tvarumą.	Komisija ir valstybės narės palengvins dalijimąsi žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais.	Keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais. Ne vėliau kaip 2025 m. valstybės narės arba jų pagrindiniai turizmo regionai turi turėti išsamių turizmo strategijų pavyzdžių.
Bendradarbiaujamasis ir duomenimis grindžiamas turizmo vietovių valdymas	Išplėsti turizmo vietovių valdymo organizacijų veiklos sritį, kad ji apimtų bendradarbiaujamąjį ir duomenimis grindžiamą sprendimų priėmimą, kuriame dalyvautų visi suinteresuotieji subjektai, įskaitant vietos gyventojus.	Komisija skirs apdovanojimus už pažangų ir tvarų turizmo vietovių valdymą. Komisija ir valstybės narės padės turizmo vietovėms plėtoti jų vietos valdymo modelius.	Turizmo vietovėms skiriami apdovanojimai. Komisijos tyrimas dėl ES turizmo vietovių valdymo organizacijų valdymo modelių; turizmo vietovių valdymo praktikos bendruomenė ir priemonių rinkinys – ne vėliau kaip 2023 m.

Prioritetinė sritis: žaliaji pertvarka

Pagrindinė tema	Tikslai ir uždaviniai	Veiksmai ir atsakomybė	Rezultatai / tikslinė data
Turizmo paslaugų žiediško didinimas	Sumažinti turizmo paslaugų aplinkosauginį pėdsaką (maisto / bendrosios atliekos, vandens / energijos vartojimo efektyvumas ir tarša).	Komisija ir valstybės narės teiks paramą turizmo paslaugoms, kad, laikantis ES tikslų, būtų mažinamas jų aplinkosauginis pėdsakas ir remis atliekų tvarkymo ir vandentvarkos bei sanitarijos pajėgumų gerinimą.	Turizmo / svetingumo organizacijos turi sumažinti atliekų kiekį pagal Atliekų direktyvą 2008/98/EB.
Turizmo įmonių ir MVĮ žaliosios pertvarkos rėmimas	Skatinti turizmo įmones taikyti žalesnę praktiką didinant viešųjų subjektų žaliųjų paslaugų paklausą ir skatinant sistemas, kuriomis remiamas aplinkosauginio pėdsako vertinimas, stebėjimas ir mažinimas. Remti MVĮ, kad jos galėtų taikyti aplinką tausojančią praktiką siekiant užtikrinti, kad tai netaptų kliūtimi prekybai.	Komisijos ir valstybės narės, kai taikytina, pirkdamos su turizmu susijusias paslaugas (renginius, svetingumo paslaugas, keliones) naudosis atitinkamais žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijais. Komisija, valstybės narės ir kitų atitinkamų lygių valdžios institucijos teiks paramą MVĮ, kad jos galėtų taikyti aplinką tausojančią praktiką ir sistemas, pavyzdžiui, EMAS, ES ekologinį ženklą, kitus EN ISO 14024 I tipo ekologinius ženklus arba lygiaverčius savanoriškus trečiųjų šalių patikrintus ženklus.	Didesnis atitinkamų žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijų naudojimas perkant turizmo ekosistemos paslaugas; daugiau EMAS registruotų turizmo organizacijų; daugiau ES ekologiniu ženklu pažymėtų turizmo paslaugų ar apgyvendinimo paslaugų, kurioms suteikti kiti EN ISO 14024 I tipo ekologiniai ženklai arba lygiaverčiai savanoriški ženklai.
Moksliniai tyrimai, inovacijų projektai ir bandomieji projektai žiedinio ir darnaus turizmo srityje	Remti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų bei bandomųjų projektų, kuriais kuriami darnaus turizmo modeliai ir perkeliama praktika, srityje.	Komisija ir valstybės narės remis darnaus turizmo modelių ir perkeliama praktikos kūrimą; Turizmo vietovių valdymo organizacijos ir atitinkamo lygmens valdžios institucijos remis didelio masto darnaus turizmo bandomųjų projektų kūrimą visoje ES, be kita ko, salose ir atokiausiuose regionuose.	Patvirtinti ir perkeliama žiedinio ir darnaus turizmo modeliai; geriausia praktika, susijusi su turizmo vietovių bandomaisiais projektais taikant holistinius žiedinius modelius.

Prioritetinė sritis: skaitmeninė pertvarka

Pagrindinė tema	Tikslai ir uždaviniai	Veiksmai ir atsakomybė	Rezultatai / tikslinė data
Turizmo MVĮ skaitmenizacija	Veiksmingas skaitmeninių priemonių naudojimas MVĮ ir labai mažose įmonėse išteklių valdymui, vidaus darbo procesams, paslaugų teikimui, rinkodarai, ryšiams su klientais ir tiekimo grandinėmis, taip pat naujų paslaugų kūrimui.	Komisija, valstybės narės, kitos atitinkamos valdžios institucijos ir turizmo vietovių valdymo organizacijos didins MVĮ informuotumą apie skaitmenizacijos naudą ir remis turizmo MVĮ ir startuolius pasitelkdamos skaitmenizacijos programas; Komisija rinks su turizmo skaitmeninėmis priemonėmis ir praktika susijusias geriausios praktikos pavyzdžius ir jais dalysis.	Ne vėliau kaip 2030 m. turizmo MVĮ bus pasiekusios bazinį skaitmeninio intensyvumo lygį, laikantis Skaitmeninės politikos kelrodžio tikslų; ne vėliau kaip 2023 m. Komisija paskelbs rinkinį, kuriame bus galima atlikti turizmui skirtų perkeliamų skaitmeninių priemonių ir praktikos paiešką; Europos įmonių tinklo konsultavimo paslaugos turizmo srities MVĮ remti.
Viešas dalijimasis duomenimis novatoriškoms turizmo paslaugoms skatinti	Skatinti dalytis su turizmu susijusiais duomenimis ir dalyvauti jais dalijantis, kad būtų remiamos novatoriškos paslaugos.	Nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos ir turizmo vietovių valdymo organizacijos paskelbs turizmo paslaugoms aktualius atvirus duomenų rinkinius (duomenis apie viešąjį transportą, muziejų kolekcijas ir lankytojus ir kt.).	Reikšminguose turizmo regionuose ne vėliau kaip 2025 m. parengti atvirų viešų duomenų rinkinių pavyzdžiai, kurie gali būti naudojami plėtojant su turizmu susijusias paslaugas.
Moksliniai tyrimai, inovacijų projektai ir bandomieji projektai turizmo skaitmeninių priemonių ir paslaugų srityje	Remti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą, susijusį su moksliniais tyrimais, inovacijų projektais ir bandomaisiais projektais, kuriais plėtojamas novatoriškas ir tvarus skaitmeninių priemonių naudojimas turizmo srityje.	Komisija, valstybės narės ir kitos atitinkamos valdžios institucijos rems duomenimis grindžiamą tvarų turizmo vietovių valdymo plėtojimą. Komisija ir valstybės narės rems novatoriškas turizmo paslaugas, teikiamas naudojantis pažangiomis technologijomis (virtualia ir (arba) papildytąja realybe, DI) ir skaitmeniniu bei suskaitmenintu kultūros paveldu.	Turizmo intensyvumo ir vietos gyventojų gerovės stebėjimo geriausia praktika – ne vėliau kaip 2025 m.; novatoriškų paslaugų ir partnerysčių, kai turizmo patirtis teikiama naudojantis virtualia, išplėstine ir papildytąja realybe, didžiaisiais duomenimis ir DI, pavyzdžiai – ne vėliau kaip 2025 m.

Prioritetinė sritis: atsparumas ir įtrauktis

Pagrindinė tema	Tikslai ir uždaviniai	Veiksmai ir atsakomybė	Rezultatai / tikslinė data
Turizmo paslaugų prieinamumas	Didinti socialinę ir ekonominę įtrauktį, atsižvelgiant į senjorus, negalią turinčius asmenis ir kitas specialiųjų poreikių turinčias grupes.	Komisija, valstybės narės, kitos atitinkamos valdžios institucijos ir turizmo vietovių valdymo organizacijos didins informuotumą apie turizmo prieinamumą, kad būtų didinamas prieinamų turizmo paslaugų prieinamumas ir jam būtų sudaromos palankios sąlygos.	Didesnė prieinamų turizmo paslaugų pasiūla.
Atsparios ES turizmo paslaugos ir turizmo vietovės	Didinti ES turizmo paslaugų ir turizmo vietovių atsparumą, kad būtų galima aptarnauti įvairią auditoriją visais metų laikais ir įvairiose vietose.	Komisija, valstybės narės ir kitos atitinkamos valdžios institucijos teiks įvairių formų paramą, kad padėtų turizmo vietovėms, įmonėms ir startuoliams įvairinti turizmo paslaugas, visų pirma visais metų laikais ir įvairiose vietose.	Atsparesnės paslaugos ir turizmo vietovės, galinčios geriau atsispirti sukrėtimams.
Tvarios inovacijos turizmo paslaugų srityje	Propaguoti ES kaip turizmo vietą, atitinkančią kintančius turizmo poreikius, kartu išlaikant gyventojų gerovę ir jų aplinką.	Komisija, valstybės narės ir kitos atitinkamos valdžios institucijos teiks įvairių formų paramą, kad padėtų įmonėms, startuoliams ir vietos bendruomenėms diegti inovacijas teikiant darnias ir atsparias turizmo paslaugas, darančias teigiamą grynąjį poveikį gyventojams ir vietos gyvenimo būdui.	Novatoriškos turizmo paslaugos naujų rūšių turizmo paklausai tenkinti, kartu atsižvelgiant į gyventojų ir aplinkos ilgalaikio tvarumo poreikius.

Prioritetinė sritis: įgūdžiai ir parama pertvarkai

Pagrindinė tema	Tikslai ir uždaviniai	Veiksmai ir atsakomybė	Rezultatai / tikslinė data
Informuotumo apie turizmo srities dvejopos pertvarkos poreikius ir galimybes didinimas	Didinti informuotumą apie turizmo paklausos pokyčius, dvejopos pertvarkos teikiamas galimybes turizmo subjektams, taip pat įgūdžius ir požiūrius, padedančius didinti atsparumą.	Komisija, valstybės narės, kitos atitinkamos valdžios institucijos ir turizmo vietovių valdymo organizacijos organizuos turizmo srities suinteresuotiesiems subjektams skirtą informuotumo didinimo veiklą ir rems tinklaveiką ir įvairius apdovanojimus pelniusių ES miestų dalijimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su pažangiuoju turizmu, kultūra ir paveldu, tvarumu, inovacijomis ir prieinamumu.	Informacijos apie turizmo pertvarkos trajektoriją platinimas 2022 m.; informuotumo apie skaitmeninę ir žaliąją pertvarką, taip pat atsparumą, didinimas, keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais ir renginių rėmimas.
Turizmo įgūdžių paktas	Patenkinti turizmo ekosistemos įgūdžių poreikį įgyvendinant Turizmo įgūdžių pakto ir plečiant dalyvių ratą, kad būtų aktyviai skatinama ugdyti darbuotojų, bedarbių ir MVĮ įgūdžius ir suteikti jiems mokymosi galimybių.	Komisija, valstybės narės ir kitos atitinkamos valdžios institucijos palengvins ir rems nacionalinių, regioninių ir vietos įgūdžių partnerystių kūrimą, kai tai įmanoma ir laikantis esamos sistemos; laikydamosi subsidiarumo principo, Komisija sudarys palankesnes sąlygas įtraukti turizmo įmones, švietimo paslaugų teikėjus, profesines sąjungas ir kitas organizacijas, kad jos įsipareigotų siekti bendrai sutartų savo darbuotojų mokymo tikslų; valstybės narės rems įgūdžių partnerystes, kad būtų parengti bedarbiams ir darbo ieškantiems asmenims skirti spartesnio mokymo kursai, pameistrystės programos ir mišriojo mokymosi modeliai.	Reikšminguose turizmo regionuose regioninės ir vietos įgūdžių partnerystės turi būti nustatytos ne vėliau kaip 2024 m. Ne vėliau kaip 2030 m. didelė dalis turizmo sektoriaus darbuotojų turi būti dalyvavę mokyme, atitinkančiame Turizmo įgūdžių pakto tikslus.
Turizmo srities suinteresuotiesiems subjektams skirta integruota paramos platforma	Padėti turizmo srities suinteresuotiesiems subjektams laiku rasti aktualią informaciją, finansavimą ir paramą, taip pat užmegzti ryšius su kolegomis ir ekspertais.	Komisija sukurs suinteresuotųjų subjektų rėmimo platformą, kad būtų palengvintas turizmo sektorių ir subjektų dalijimasis informacija, prieiga prie išteklių ir bendradarbiavimas. Valstybės narės, kitos atitinkamos valdžios institucijos ir turizmo vietovių valdymo organizacijos, naudodamosi platforma ir kitais informacijos kanalais, informuos savo suinteresuotuosius subjektus ir dalysis informacija apie jų rezultatus, renginius ir išteklius, skirtus Europos auditorijai.	Suinteresuotųjų subjektų rėmimo platforma turi pradėti veikti ne vėliau kaip 2023 m.; joje turi būti reguliariai dalijamasi informacija, bendradarbiaujant plėtojamas turinys ir vykdoma bendruomenės veikla.